

slag er aabnet videre Rammer, saa jeg har Grund til at vente, at der indenfor de opstillede Rammer virkelig alle Steder, hvor der kan ydes de unge teoretisk Uddannelse, ogsaa vil blive givet dem en saadan. Men jeg er i det hele enig med det ærede Medlem og med de ærede Medlemmer, der har omtalt dette Forhold, i, at det er heldigt, at man begrænser den sene Undervisnings-tid, hvor det kan lade sig gøre. Jeg har derfor ogsaa indført her i Lovforslaget den Kompromisbestemmelse, jeg havde fremsat Forslag om i Udvalget i Fjor og i Forfjor, og som gaar ud paa, at hvor et Flertal af Læremestre udtaler sig derfor, kan der blive etableret Dagundervisning indenfor en vis Periode af Arbejdstiden; og som det ærede Medlem Hr. Kayser her oplyste ved Eksempler, har noget lignende ogsaa været Tilfældet i adskillige Fag.

Det ærede Medlem nævnte visse Udtryk, han fandt uheldige, f. Eks. Ordene „saa vidt muligt“ i § 8. Det er imidlertid absolut nødvendigt at have en saadan begrænsende Bestemmelse. Det er givet, at det ikke altid kan finde Sted at henlægge Fridøgnet til Helligdagene, og derfor kan en Bestemmelse i den Retning ikke staa som en fast og ubodelig Regel; det, der fastslaas som en fast og ubodelig Regel, er Fridøgnet. Paa samme Maade er den begrænsende Tilføjelse „saa vidt det staaar i hans Magt“ nødvendig i § 9. Bestemmelsen om Kostpenge efter de for Tyendeforhold gældende Regler fandtes ogsaa i det ærede Medlem Hr. Staunings Forslag i dettes § 13.

Spørgsmaalet om Optagelsen i Kontrakten af en Bestemmelse om, at Lærlingen ikke maa være Medlem af faglige eller politiske Foreninger har jeg udførligt udtalt mig om under tidligere Forhandlinger paa Rigsdagen. Jeg anser det ikke for rigtigt at have en saadan Bestemmelse, jeg mener, at deri ligger noget i Retning af, at man fra Lovgivningens Side anser det for ønskeligt og paakrævet, at Lærlingene har alle disse forskellige Foreninger, og det er det i Virkeligheden ikke. Paa den anden Side har jeg gjort gældende, at man, hvis man vilde indføre en Bestemmelse af den Art i Kontrakten, ikke vilde kunne kontrollere dens Gennemførelse, og at den ofte vil virke paa Lærlingen efter Princippet: Forbuden Frugt smager bedst. Derfor anser jeg det ikke for praktisk at have Bestemmelser af denne Karakter i Kontrakten og absolut ikke for praktisk at have dem her i Loven.

Det ærede Medlem Hr. Pitzner omtalte forskellige Enkeltheder. Det blev frem-

hævet af en senere Taler, at han skulde have udtalt sig mod den foreslaaede Bestemmelse om Sygekasser, hvis Rigtighed og Heldighed er anerkendt af alle Talerne. Saaledes forstod jeg slet ikke det ærede Medlem, jeg forstod ham saaledes, at han vilde have nærmere undersøgt, om Paragraffens Bestemmelser ikke kunde formes paa en noget anden Maade. Dette kan drøftes i Udvalget. Det ærede Medlem omtalte ogsaa Hustugtspørgsmaalet, som i det hele taget flere ærede Talere var inde paa. Jeg har anset det for rigtigt, at man holdt sig indenfor den Ramme, som findes i den gældende Lov, dog saaledes, at der her foreslaas 16 Aar som Grænsen i Stedet for nu 18 Aar. Vi har i Udvalget i Fjor meget omhyggeligt overvejet dette Spørgsmaal, og til de ærede Medlemmer Hr. L. D. Rasmussen og Hr. Valdemar Nielsen vil jeg i Almindelighed sige, at jeg er enig i de Betragtninger, at de legemlige Straffe neppe har saa megen pædagogisk Indflydelse, som nogle er tilbøjelige til at antage. Men det kan ikke nægtes, at det meget ofte er Tilfældet, at Læremesteren har sine egne Børn som Lærlinge ved Siden af andre Lærlinge, og at det derfor er praktisk uheldigt, at der ikke gælder samme Regler for alle i saa Henseende. Det ærede Medlem Hr. Valdemar Nielsen mente, at der ikke behøvedes nogen større pædagogisk Indsigt for at bruge det Middel f. Eks. at give en Lærling en Huskage. Det er jeg ganske uenig med ham i; jeg tror netop, der kræves en stor pædagogisk Indsigt til at vælge det passende Øjeblik, og jeg tror, at forsaa vidt det Middel overhovedet skal have nogen som helst Betydning, skal det bruges netop i det rette Øjeblik. Det ærede Medlem talte ogsaa om Ligelønsprincippet i denne Forbindelse; men der kan jeg ikke være enig med ham. Den Reservation, man har taget, er taget i Overensstemmelse med den gældende Regel, som har vist sig at være nyttig. Jeg tror, man maa indrømme, at overfor de kvindelige Lærlinge gør særlige Hensyn sig gældende; Trusel om Straf og eventuelt Udtalelser om Villighed til at undlade at fuldbyrde Truselen kan blive brugt paa ganske særlig Maade, saaledes at Spørgsmaalet faar Forbindelse med det Omraade, hvor den kvindelige Lærling absolut maa beskyttes særligt.

Endnu har jeg en Bemærkning at gøre til det ærede Medlem Hr. Pitzner angaaende Voldgift — jeg tror ogsaa, at det ærede Medlem Hr. Kayser var inde paa dette Spørgsmaal. Det Spørgsmaal, om der er Grund til, som de ærede Medlemmer antog,